

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke „Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu“

(2005/C 120/23)

Dne 29. září 2004 se Evropský parlament rozhodl, v souladu s ustanoveními článku 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, požádat Evropský hospodářský a sociální výbor o vypracování stanoviska ke „Smlouvě zakládající Ústavu pro Evropu“.

Vzhledem k naléhavosti úkolu se Evropský hospodářský a sociální výbor na svém 411. plenárním zasedání ve dnech 15. a 16. září 2004 rozhodl jmenovat pana MALOSSE generálním zpravodajem. Na svém 412. plenárním zasedání ve dnech 27. a 28. října 2004 (zasedání ze dne 28. října 2004) přijal Výbor toto stanovisko v poměru 166 hlasů pro, 4 hlasy proti a 6 členů se zdrželo hlasování.

1. ÚVOD

1.1. Ve svém stanovisku ze dne 24. září 2003⁽¹⁾ vyjádřil Evropský hospodářský a sociální výbor podporu návrhu Ústavní smlouvy. Zdůraznil, že jakmile dojde k očekávané dohodě mezi členskými státy, bude hlavním úkolem zajistit podporu Ústavy občany a občanskou společností členských států Unie.

1.2. V současnosti jsme dospěli k etapě, kdy v každém členském státě Unie probíhají diskuse o ratifikaci Smlouvy, bez ohledu na způsob zvolené ratifikace, parlamentní cestou či referendem.

1.3. V tomto období důležitém pro budoucí uspořádání Evropy je třeba podpořit každého z nás, abychom se neomezili pouze na naše vlastní zájmy, ať už osobní, sektorové, profesní, místní či národní. Na Smlouvu je třeba nahlížet z hlediska jejího globálního politického významu v rámci procesu, který byl zahájen před více než 50 lety zakladateli Evropských společenství.

1.4. V této souvislosti EHSV vítá iniciativu Komise pro ústavní záležitosti Evropského parlamentu, při které žádá EHSV o vypracování jeho stanoviska k Ústavní smlouvě. Výbor má v úmyslu plně využít této příležitosti a vydává:

- **jednoznačné informace** organizované občanské společnosti Unie o obsahu a rozsahu Ústavní smlouvy
- **doporučení** ke komunikační strategii, aby byla přijata za účelem zmobilizování občanské společnosti pod Ústavní smlouvou

2. JEDNOZNAČNÉ INFORMACE

2.1. Konvent: krok vpřed v demokratizaci uspořádání Evropy

2.1.1. Ústavní smlouva byla navržena Konventem, který byl z velké části tvořen členy národních parlamentů a Evropského

parlamentu. Tento způsob vypracování Ústavní smlouvy představuje sám o sobě krok vpřed, který si zaslouží pozornost veřejnosti. Snahy zapojit organizovanou občanskou společnost prostřednictvím slyšení a konzultací a také prostřednictvím účasti pozorovatelů vybraných sociálními partnery a EHSV znamenají skutečný krok vpřed také pokud jde o ústavní praktiky prováděné ve většině členských států. Ve svém stanovisku z 24. září 2003⁽²⁾ EHSV dále předložil návrhy na posílení procesu zapojení občanské společnosti v budoucnosti.

2.1.2. Navzdory některým ústupkům Mezivládní konference text navržený Konventem nijak výrazně nezměnila. Ústavní smlouva je založena na vzájemném souhlasu všech politických seskupení: je výsledkem skutečné demokratické diskuse.

2.1.3. Třebaže Konvent neměl ústavní pravomoc, znamenalo jeho založení, vzhledem ke smíšenému charakteru EU jakožto unie států a občanů, opravdový zlom v dosavadních praktikách, které zcela opomíjely zastoupení parlamentů a občanské společnosti.

2.1.4. Nepřijetí Ústavní smlouvy by znamenalo neúspěch nastolené metody. Je proto důležité obhajovat stále používání této metody (jak je stanoveno v Ústavní smlouvě).

2.1.5. Z tohoto důvodu EHSV, který se účastnil činnosti Konventu, podporuje legitimitu této Smlouvy a vyzývá všechny členy Konventu a pozorovatele, kteří podepsali návrh této Smlouvy, aby se k němu připojili.

2.2. Ústava, „revoluce“ v historii uspořádání Evropy

2.2.1. Ústava představuje nový rámec fungování Unie. Skládá se ze tří hlavních částí, přičemž první dvě jsou zcela nové: první část definuje zásady a hodnoty, na kterých je Unie založena, a druhá stanovuje základní práva občanů. Třetí část definuje a aktualizuje politiky Společenství popsané v předchozích smlouvách.

⁽¹⁾ Viz Úř. věstník C 10 z 14. 1.2004, strana 43

⁽²⁾ viz poznámka pod čarou na straně 1.

2.2.2. Ústava umožňuje nahradit existující smlouvy jediným, souhrnným dokumentem, který umožňuje, aby fungování EU bylo srozumitelnější a přístupnější všem.

2.2.3. Ústava nenahrazuje ústavy jednotlivých států, ale existuje spolu s nimi. Tato ústava bude platná na celém území Evropské unie.

2.2.4. Ačkoliv obsah Ústavy není, řekněme, „revoluční“, ústavní charakter nové Smlouvy nutně musí znamenat zlom v kolektivním povědomí evropských občanů, a to pokud jde o společné ambice a společný osud. EHSV musí podporovat tento krok vpřed při budování Evropy.

2.3. *Demokratičtější Unie uznávající občany jako svrchované při budování Evropy (Část I Smlouvy)*

2.3.1. Cíl Ústavní smlouvy je stanoven jednoznačně: vytvořit politickou unii ve jménu *občanů a států Evropy*

2.3.2. Ambice Unie se orientují na hlavní očekávání evropských občanů. Ústavní smlouva výslovně zmiňuje jako cíle Unie „úplnou zaměstnanost, vysoce konkurenceschopnou sociálně tržní ekonomiku a vysokou úroveň ochrany a zlepšování kvality životního prostředí“. Unie současně usiluje o podporu „hospodářské, sociální a územní soudržnosti mezi členskými státy“ a vytvoření „oblasti svobody, bezpečnosti a spravedlnosti“ pro své občany.

2.3.3. Demokratická legitimita rozhodovacího procesu se výrazně zlepšila:

2.3.3.1. Legislativní pravomoci Evropského parlamentu se zvýšily. Tento vývoj by mohl přispět k většímu uvědomění si významu této instituce občany EU.

2.3.3.2. Nová úloha svěřená národním parlamentům představuje záruku proti případnému velkému množství předpisů na evropské úrovni. Komise je povinna informovat národní parlamenty o všech nových iniciativách a „mechanismus včasného varování“ jim umožňuje kontrolu subsidiarity.

2.3.4. Občané se budou moci v budoucnu informovat o pozicích přijatých jejich příslušnou vládou v Radě, jelikož tento orgán bude povinen jednat transparentně, pokud jde o legislativu.

2.3.5. Poprvé je participativní demokracie uznána jako zásada fungování Unie a představuje nezbytnou součást zastupitelské demokracie.

2.3.5.1. Evropské instituce by měly, při udržování otevřeného a pravidelného dialogu se zástupci sdružení občanské společnosti, působit ucelenějším a transparentnějším způsobem. Při konzultacích s dotyčnými stranami by mělo být zejména možné se vyhnout byrokratickým nebo v praxi neaplikovatelným předpisům. Komise bude rovněž povinna provádět efektivnější hodnocení hospodářského a sociálního dopadu svých návrhů, a to na regionální i místní úrovni.

2.3.5.2. Jedna z velkých inovací v Ústavní smlouvě spočívá v zavedení práva občanů na iniciativu. Evropští občané budou v budoucnu moci, za předpokladu, že je jakákoliv žádost podpořena alespoň jedním milionem občanů pocházejících z většího počtu členských států, vyzvat Evropskou komisi k předložení návrhu legislativy, který by splnil jejich očekávání.

2.3.6. Úloha sociálních partnerů je potvrzena jako klíčový prvek demokratického života v Unii při respektování autonomie sociálního dialogu.

2.3.7. Zavedení této nové části (I) by mělo umožnit snížení demokratického deficitu rozšiřující se Unie.

2.4. *Unie, která lépe chrání základní práva evropských občanů (Část II Smlouvy)*

2.4.1. Charta základních práv byla vypracována Konventem a byla uznána její demokratická legitimita. Příspěvky organizací občanské společnosti hrály významnou úlohu při přípravě znění Charty.

2.4.2. Tato Charta znamená určitě pokrok, poněvadž integruje, bez jakéhokoliv dělení do dalších kategorií, všechny typy individuálních nebo kolektivních práv (občanská a politická práva a sociální a ekonomická práva). Zastává rovněž inovační přístup tím, že přiznává občanům „modernější“ práva (v souvislosti s trvale udržitelným rozvojem, ochranou spotřebitele, rovností pohlaví, bioetikou, ochranou osobních údajů, atd.)

2.4.3. Základní práva občanů jsou nedílnou součástí Ústavní smlouvy a ne pouze preambulí.

2.4.4. Toto začlenění Evropské charty základních práv do Smlouvy, jak bylo požadováno mnoha evropskými organizacemi občanské společnosti, má velký význam, protože tato práva se tímto stávají závaznými.

2.4.5. V praxi bude tento pokrok znamenat, že občanům se dostane lepší právní ochrana. V budoucnu se budou moci odvolávat na ustanovení Charty a na rozhodnutí, ke kterým dospěly evropské instituce nebo členské státy při provádění práva Společenství, před každým národním soudem.

2.4.6. EHSV, který se podílel na vypracování Evropské charty základních práv, je toho názoru, že její začlenění do Smlouvy představuje významný pokrok v ochraně práv fyzických a právnických osob.

2.5. *Unie, která díky své metodě a díky politikám Společenství může splnit aspirace svých občanů (Část III Smlouvy)*

2.5.1. Existující Smlouvy a zejména metoda Společenství do značné míry dokázaly svou účinnost. Třetí část Ústavní smlouvy proto přebírá základní ustanovení existujících Smluv, pokud jde o společné politiky Unie při rozšíření hlasování kvalifikovanou většinou na dalších přibližně dvacet oblastí, kde až doposud probíhalo jednomyslné hlasování. Navíc, oficiálně uznává spolurozhodování jako „běžnou legislativní proceduru“ posilující pravomoci Evropského parlamentu. Většina rozhodnutí Unie týkající se společných politik proto bude moci být přijata efektivněji a demokratičtěji.

2.5.2. V této třetí části jsou stanoveny obecné principy pro oblasti, kde členské státy rozhodly, že budou buď společně shromažďovat prostředky nebo budou spolupracovat. Nicméně obsah těchto politik není fixní: záleží na rozhodnutích a také na ochotě jednotlivých vlád a na většině hlasů v Evropském parlamentu.

2.5.3 Jedná se například o případ sociální politiky se všeobecným ustanovením (nazývaným „sociální klauzule“), podle kterého musí Unie brát v potaz při definování a provádění jednotlivých politik „požadavky spojené s podporou vysoké míry zaměstnanosti, se zajištěním vhodné sociální ochrany, s bojem proti sociální exkluzi, stejně jako s vysokou úrovní vzdělávání, se školením a s ochranou lidského zdraví“. To samé platí při boji proti všem formám diskriminace a exkluze a při uznávání úlohy služeb obecného významu při podpoře sociální a teritoriální koheze Unie, či, jak je uvedeno ve Smlouvě, při zohledňování environmentální dimenze a požadavků na ochranu spotřebitele.

2.5.4. Obtížnost pro občany účastnit se prací na Ústavní smlouvě lze přisoudit skutečnosti, že zatímco veřejnost bývá konzultována při konkrétních aktivitách, nebývá konzultována při operačních rámcích. Za účelem zmobilizování veřejnosti je nutné zahájit diskusi o tom, jaké aktivity chtějí občané a členské státy provádět, a to v dnešní době, kdy jsou zásady, hodnoty, cíle a pravidla fungování jasně stanovena Ústavou.

2.5.5. Z tohoto důvodu by EHSV chtěl v této fázi vytvořit souvislost mezi Ústavní smlouvou a Lisabonskou strategií, která bude brzy podrobena střednědobému hodnocení. Tato strategie by měla být prezentována během diskusí, poněvadž přináší představy o budoucnosti pro každého evropského občana: konkurenceschopnost, úplná zaměstnanost, sdílení znalostí, investice do lidského kapitálu, zvyšování, ale také udržování rámce a kvality života prostřednictvím trvale udržitelného rozvoje. Dnes se tato strategie hroučí, neboť prováděcí nástroje chybějí a existuje chronický nedostatek zapojení občanů a občanské společnosti. V této fázi je proto nutný nový impuls spolu s novými iniciativami Společenství, aby se stal ekonomický a sociální projekt Unie věrohodný.

2.5.6. Ve svém stanovisku předloženém Evropské radě⁽³⁾ EHSV požaduje, aby bylo střednědobé hodnocení Lisabonské strategie prováděno občany a aktéry občanské společnosti. Toto hodnocení musí být příležitostí, kterou nelze zmeškat, předložit občanům a aktérům občanské společnosti jednoznačný politický vzkaz ohledně obsahu projektu Unie.

2.5.7. Je nutné, aby si občané uvědomili, že mají díky demokratickému pokroku v Ústavě prostředky, aby sami rozhodli o obsahu politik a aktivit Unie, které musí Unie v praxi uskutečnit, aby se naplnilo jejich očekávání. Řešení „NE“ Ústavní smlouvě by tedy zmrazilo Smlouvy v jejich současné podobě.

2.6. *Zmobilizování evropské občanské společnosti v rámci pokroků v Ústavní smlouvě, aby se tak překonaly nedostatky*

2.6.1. To neznamená, že se bude mlčet o nedostacích Ústavní smlouvy v její současné podobě. Velké množství požadavků občanské společnosti nemohlo být Konventem, a ještě více při mezivládní konferenci, bráno v úvahu. Ve svém stanovisku ze dne 24. září 2003⁽⁴⁾ EHSV předložil celou řadu nedostatků v návrhu Ústavní smlouvy, zejména:

2.6.1.1. Nedostatek vhodných provozních opatření pro provádění principu participativní demokracie. V důsledku nebyla dostatečným způsobem posílena úloha EHSV s ohledem na zajištění efektivního občanského dialogu.

2.6.1.2. Chybějící ustanovení uznávající úlohu organizované občanské společnosti při dodržování principu subsidiarity (zejména subsidiarity funkční) v protokolu o používání principu subsidiarity.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru předložené Evropské radě k Střednědobému hodnocení Lisabonské strategie (číslo 1438/2004)

⁽⁴⁾ Viz Úř. věstník C 10 z 14. 1.2004, strana 83

2.6.1.3. Slabost evropského vládnutí v oblastech hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti a také chybějící pravidla umožňující konzultovat Evropský parlament a EHSV v oblastech, které se v prvé řadě týkají aktérů občanské společnosti.

2.6.1.4. Chybějící povinná konzultace EHSV při uplatňování nediskriminačního principu, společné azylové a imigrační politiky či kultury, navzdory skutečnosti, že v EHSV působí řada odborníků zabývajících se touto problematikou.

2.6.2. Měla by být tedy Smlouva zamítnuta? EHSV se domnívá, že by se vše pouze zhoršilo, kdyby byl vyslán negativní signál pro uspořádání Evropy, a to v rámci i mimo Unii, což by jistě neuniklo znepráteleným nebo konkurenčním silám, které by se těšily z tohoto neúspěchu. EHSV se naopak domnívá, že je možné stavět na navrhovaném institucionálním rámci a zlepšovat provozní opatření:

2.6.2.1. Ustanovení o participativní demokracii by měla být předmětem řady komunikací, definující konzultační metody a úlohu EHSV.

2.6.2.2 Obsah evropského práva definujícího procedury pro provádění práva občanské iniciativy by měl být konzultován s občanskou společností. EHSV by mohl být požádán o vypracování průzkumného stanoviska k tomuto tématu. Dále by mohl vyjádřit svou podporu iniciativám občanské společnosti.

2.6.2.3. Princip participativní demokracie by měl být aplikován na důležité strategie Unie podporující růst, zaměstnanost a trvale udržitelný rozvoj.

2.6.3. Navíc, v rámci Ústavní smlouvy a ve stavu, jak byla přijata, je rovněž důležité informovat občany o mechanismech, které mohou zabezpečovat flexibilitu a o způsobech, jak dosáhnout pokroku, aniž by bylo nutné revidovat Smlouvu:

2.6.3.1. Členské státy přející si dále pokračovat v procesu evropské integrace budou snadněji posilovat vzájemnou spolupráci.

2.6.3.2. Vyjádří-li všechny členské státy politickou vůli, bude možné prohloubit integraci v citlivých oblastech, o kterých je stále nutné hlasovat jednomyslně, jako např. daně nebo sociální politika. „Přemostovací klauzule“ umožňuje, aby se hlasování kvalifikovanou většinou rozšířilo i na tyto oblasti.

2.6.4. Snahou zastávat angažovaný, kritický a konstruktivní přístup přispěje organizovaná občanská společnost k dobré informovanosti občanů a bude vykonávat tlak na vlády. Nejhorší by bylo, kdyby politici potvrdili názor, který je bohužel velmi rozšířen, že občané se nezajímají o uspořádání Evropy. Tento názor je zcela chybný, neboť občané od Evropy očekávají mnohé, zejména že přispěje ke zlepšení jejich každodenního života poskytnutím představy o jejich budoucnosti.

2.6.5. EHSV se domnívá, že přijetí Ústavní smlouvy neznamená konec pro Smlouvu samotnou. Otevírají se tak další možnosti na podporu participativní demokracie. Odmítnutí Smlouvy by znamenalo vzdát se pokroku, kterého občanská společnost dosáhla prostřednictvím Konventu.

3. EFEKTIVNÍ KOMUNIKACE

EHSV se domnívá, že kvalita komunikační strategie bude rozhodujícím faktorem pro přijetí Ústavní smlouvy evropskými občany. Je proto zapotřebí pragmatického a profesionálního přístupu, aby byla zajištěna efektivnost této strategie. EHSV doporučuje, aby se komunikační strategie opírala o následující čtyři aktivity:

3.1 Zabezpečení prostředků: informační nástroje a financování

3.1.1. Komplexnost Ústavní smlouvy si vyžaduje přípravu informačních nástrojů, které bude možné použít, v průběhu komunikačního procesu, na vedení kampaní nebo organizování diskusí.

3.1.2. Záleželo by na členských státech, s podporou informačních kanceláří evropského parlamentu a zastoupení Komise v členských státech, jak sestaví a zpřístupní informační nástroje.

3.1.3. Tyto nástroje by mohly mít podobu průvodců vysvětlujících problematiku Ústavní smlouvy, které by byly koncipovány podle různých kategorií obyvatel v každém členském státu. Čím specifitější tyto nástroje budou, tím pro ně bude jednodušší, aby byly účelně využity médii, organizacemi občanské společnosti, politickými skupinami a místními a regionálními úřady pro šíření informací a zmobilizování občanů.

3.1.4. Zabezpečení dostatečných finančních prostředků je nezbytné pro realizaci komunikační strategie, která by splnila očekávání občanů.

3.2. *Vedení komunikační kampaně za podpory médií a místních komunikačních sítí*

3.2.1. Jakmile obdrží média, místní a regionální úřady, politické skupiny a organizace občanské společnosti požadované prostředky, budou moci zastávat svou úlohu zprostředkovatele informací. Budou schopni předávat jednoznačné informace o dopadech Ústavní smlouvy, které budou upraveny podle zájmů místních občanů.

3.2.2. Nejprve by bylo účelné zjistit, na úrovni každého členského státu, jak je Ústavní smlouva vnímána různými kategoriemi obyvatel, aby bylo možné se zamyslet nad obsahem informací, které je třeba předat občanům. Podle závěrů budou mít informace za cíl překonat obavy občanů a zajistit odpovědi na jejich konkrétní očekávání.

3.2.3. Mimoto bude třeba pečlivě vybrat nositele informací a komunikační podporu. Zapojení širokého spektra aktérů je nezbytné pro zajištění pluralistické podoby kampaně. Navíc, blízký kontakt s občany bude klíčovým faktorem pro věrohodnost a přijetí předávaných informací, z čehož vyplývá význam provádět aktivity na místní a regionální úrovni.

3.2.4. EHSV doporučuje Evropskému parlamentu, aby byly pracovní skupiny v každém členském státě tvořeny odborníky na institucionální komunikaci, aby bylo možné vytvářet konkrétní návrhy jednotlivým vládám, pokud jde o aktivity a prostředky nezbytné na vedení efektivní komunikační kampaně v členských státech. EHSV je připraven předložit svůj vlastní odborný posudek v této oblasti a využít svých kontaktů v členských zemích, v národních hospodářských a sociálních výborech nebo v obdobných institucích.

3.3. *Organizování otevřených diskusí se všemi občany, za účelem podpory výměny názorů a přesvědčení občanů*

3.3.1. Komunikační kampaně by měly vést k otevřenému, skutečnému dialogu s občany. Je důležité, aby měli lidé příležitost klást dotazy a vyslechly si různé argumenty, aby si tak mohli vytvořit a vyjádřit svůj vlastní úsudek.

3.3.2. Takovýto dialog bude možný pouze v rámci decentralizovaných diskusí. Čím bližší bude kontakt s občany, tím bude možné lépe poskytnoutou informací zareagovat na jejich

očekávání, odpovědět na jejich dotazy a zajistit demokratický charakter diskusí.

3.3.3. Národní a evropské instituce musí zajistit logistickou podporu těchto iniciativ. Národní hospodářské a sociální výbor nebo obdobné instituce by mohly koordinovat diskuse na národní úrovni s ohledem na program probíhajících událostí a ve spojení s EHSV, který jim může poskytnout dokumentaci a zkontaktovat je s mluvčími.

3.3.4. Za účelem zajištění určitého stupně souvislosti mezi iniciativami, žádá EHSV Evropský parlament a Evropskou komisi, aby zajistily, že iniciativy zástupců organizované občanské společnosti se budou těšit stejné podpoře jako iniciativy zástupců evropských, národních, regionálních a místních úřadů v rámci „1 000 diskusí pro Evropu“. Účast občanské společnosti nemůže zůstat stranou.

3.3.5. EHSV žádá Evropský parlament, aby vyčlenil významnou část rozpočtu určeného na komunikaci v Unii na diskuse ohledně Ústavní smlouvy, jako doplněk k prostředkům z národních a místních státních orgánů a k vlastním prostředkům z organizací občanské společnosti.

3.4. *Dát diskusím a ratifikaci evropský rozměr*

3.4.1. Je nezbytné zajistit, aby přijetí Ústavní smlouvy evropskými občany nebylo podmíněno pouze vnitropolitickými otázkami.

3.4.2. Z tohoto důvodu EHSV doporučuje, aby měly diskuse a ratifikace Ústavní smlouvy skutečný nadnárodní rozměr:

3.4.2.1. Na straně jedné by měly evropské instituce přispívat ke koordinaci komunikačních aktivit politických hnutí, místních a regionálních úřadů a organizací občanské společnosti. Měly by podporovat výměnu dobrých praktik v této oblasti a spojovat svá úsilí. EHSV by například mohl podporovat výměnu dobrých praktik (a znalostí) na evropské úrovni mezi organizacemi občanské společnosti, které jsou zapojeny do komunikačních aktivit. Zároveň by mohl zavést systém zpětných informací, který by umožňoval hodnotit na evropské úrovni návrhy, kritiky a doporučení formulované občany v rámci diskusí organizovaných občanskou společností. Konečně, EHSV je připraven podpořit přeshraniční nebo mnohonárodní iniciativy.

3.4.2.2. Na straně druhé EHSV podporuje návrh Komise pro ústavní záležitosti Evropského parlamentu uspořádat, pokud to je možné, ratifikační proceduru v období okolo nějakého symbolického data (např. 8. nebo 9. května)

3.4.3. EHSV proto vyzývá k aktivnímu zapojení evropských institucí při vypracovávání a provádění komunikační strategie, pokud jde o Ústavní smlouvu. Je důležité spolupracovat

s členskými státy a dávat silný a pozitivní signál občanům o Evropě.

3.4.4. Co se týká EHSV, ten se zapojí do předávání jednoznačných informací evropské občanské společnosti o demokratickém pokroku v Ústavní smlouvě, zejména pokud jde o občanství a účast.

V Bruselu dne 28. října 2004.

Předsedkyně

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Anne-Marie SIGMUND

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru na téma „Životní prostředí jako hospodářská příležitost“

NEOVĚŘENÝ PŘEKLAD

(2005/C 120/24)

Prostřednictvím dopisu p. Atza NICOLAÏE, ministra pro evropské záležitosti, požádalo dne 22. dubna 2004 budoucí nizozemské předsednictvo Rady Evropský hospodářský a sociální výbor v souladu s ustanovením článku 262 Smlouvy o založení Evropského společenství o vypracování stanoviska na následující téma: „Životní prostředí jako hospodářská příležitost“.

Specializovaná sekce „Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí“, pověřená přípravou prací výboru v této oblasti, přijala své stanovisko dne 21. září 2004 (zpravodaj: p. BUFFETAUT).

Během svého 412. plenárního zasedání dne 27. a 28. října 2004 (zasedání dne 28. října 2004) Evropský hospodářský a sociální výbor přijal stávající stanovisko počtem 130 hlasů pro, 2 hlasy proti a 2 členové se zdrželi hlasování.

1. Úvod

1.1 Prostřednictvím dopisu z dubna 2004 požádalo budoucí nizozemské předsednictvo EHSV o předběžné stanovisko na téma „životní prostředí jako hospodářská příležitost“. Nizozemské předsednictvo by si vlastně přálo zdůraznit možnosti nazývané „dvojitý zisk“, díky nimž by pokrok dosažený v oblasti environmentálních technologií a ochrany životního prostředí pomohl splnit hospodářské a sociální cíle lisabonské strategie.

1.2 Evropská rada vůbec netrvala na zohlednění životního prostředí a přitom Evropské unii přiřkla velmi ambiciózní cíle: stát se „nejkonkurenčnější a nejdynamičtější ekonomikou na světě, založenou na znalostech, schopnou trvale udržitelného růstu s více a lepšími pracovními místy a větší sociální soudržností“. Pouze slovní spojení trvale udržitelný se možná odvolávalo na trvale udržitelný rozvoj.

1.3 Až o dva roky později přijala Evropská rada rozhodnutí, která vyústila ve strategii trvale udržitelného rozvoje. Tato strategie tedy byla přidána k strategii lisabonské.

1.4 Můžeme však skutečně tvrdit, že je životní prostředí plnohodnotnou součástí lisabonské strategie? Vyčerpanost, se kterou se potýkají některá hospodářství Evropské unie, vedla k tomu, že začaly být hospodářský růst a vytváření pracovních míst považovány za absolutní prioritu a životní prostředí se ocitlo na vedlejší koleji stejně jako v římském přísloví „primum vivere, deinde philosophare“ (nejdříve žít, pak teprve filosofovat). Ale není právě životní prostředí podmínkou života a nemělo by tak být záležitostí všech a nikoliv pouze odborníků?

1.5 V tomto kontextu byly důležité sektory evropského hospodářství znepokojeny vůlí Unie, a zvláště pak Komise, jít v oblasti životního prostředí na mezinárodní úrovni příkladem a riskovat, že zůstanou samy.